



۰۸/۰۲/۲۰۱۹

ودان روښان

د مسکو غونډه د کودتا او دسیې د افغان حکومت چپه کولو هڅه

د رپوټونو له مخې په مسکو کې د پخوانیو مجاهدينو ځینې مشران یا یې استازي او نور سیاستوالو د افغان حکومت په غیاب کې د ای اس ای او روسیې استخباراتو په منځگړیتوب طالبانو سره جرگه شوي چې له شنونکو او عامو افغانانو سره یې اندېښنې راپورته کړي دي. دا اندېښنې تر ډېره ځکه پر ځای دي چې له طالبانو سره چې د پاکستان پوځ او د هغه څارگری څانگې (ای اس ای) له بې دریغه ملاتړه برخمن دي او د دې خبرو نوبت هم تر ډېره ای اس ای او د روسیې استخباراتو کړی دی چې عام افغانان او هم افغان سیاستوال پر یادو هېوادو شکمن او هر ډول حرکت یې غیردوستانه گڼي. دغه شکونه هله نور هم زیاتېږي چې طالبان خو هسې هم د پاکستان د لاس اله او دهغه هېواد د گټو خوندي کولو ځواک دی چې دا خبره نوره اظهر من الشمس ده او د زبات اړتیا یې نه شته خو له کابلې د ورغلو کسانو نوملړ ته چې هم وکتل شي د ای اس ای نفوذ او اغیز په کې له ورايه څرگندېږي، زه پر چا باندې تور نه لگوم ښايي ځینې کسان به وي چې له ای اس ای سره تړاو ونه لري خو ډېر په کې داسې دي چې نږدې ټول یې پېژني، مخینه، دريځ او کره وړه یې لکه لمر روښانه دي چې د پاکستان د گټو له پاره یې هاند او هڅې کړي دي.

نو اوس چې د غونډې ډېرو گډونوالو سرچینه او اوڅور یو وي څه ډول تمه ترې کېدی شي؟ څوک پوهېږي چې دغه خلک د سولې خبرو پرځای د یوې کودتا ډوله دسیې له لارې د حکومت چپه کولو هڅه ونه کړي. په دې سره د ډاکټر نجیب الله د واکمني وروستیو کلونو پېښې د انسان ذهن ته مخامخ ورگرځي هغه وخت هم د روسیې په گډون د سیمې او نړۍ لري او نږدې نورو هېوادونو استخباراتي شبکو په لمسون او منځگړیتوب د حکومت ځینو کړیو او د پخوانیو مجاهدينو ترمنځ د قومي، توکمیزو، مذهبي او ژبنيو تړاوونو پر بنسټ اړیکې ټینګې او پر ډاکټر نجیب یې د کودتا له لارې د واک سوله بیز لېږد په اړه ملگرو ملتو پلان شنډ کړ. وتلی افغان لیکوال او څېړونکی شهسوار سنگروال لیکي:

همایون شاه په ۱۹۹۲ کال، لانجیب په واک کې و چې د مرکزي کمېټې له منشي نجم الدین کواياني سره په پاریس کې ولیدل، اصفي ورته په ډاگه وویل: تر هغې چې نجیب له واک نه لاس په سر نه شي، د سولې خبرې ناشوني دي. کواياني هم ورته ځواب ورکړ او ورته وېي ویل: «د نجیب لري کېدل گوند ته کوم پرابلم او ستونزه نه ده.» دا هغه وخت دی چې د کارمل ډلې له احمدشاه مسعود سره د واک په سر خبرې کړي وې. (۱) د نجیب پر ضد د کودتا پایله ټولو د سرپر سترگو ولیده چې د تکرار اړتیا یې نه لیدل کېږي. په افغانستان کې د واک مشروعیت له منځه وړلو په اړه د افغان دوښمنه کړیو هڅې نوي هم نه دي ان د حامد کرزي واکمنۍ په پیر هم هڅه کوله چې د طالبانو او ځینو قومي لږکیو مشرانو ترمنځ جوړ جاری رامنځته او د کرزي واکمني رنګه کړي. پاکستانی چارواکو هغه وخت له محقق، دوستم، ضیا مسعود او نورو سره خورا توده یارانه پیل کړې وه، یاد کسان وخت نا وخت پاکستان ته تلل او هم په کابل کې د پاکستان سفارت دغه کسان په بېلابېلو پلمو میلمستیاوو نمانځغونډو ته وربلل له اوس سره د هغه وخت توپیر دادی چې د امریکا او نړیوالې ټولني پراخ حضور او اغیز هر ډول غیرقانوني او کودتايي عمل ناشونی کړی و خو اوس چې امریکایان هم بې باکانه څرگندونې کوي او داسې ښيي چې لوټه رډي او پښه پرې رډي نو پاکستانیان د خپل همیشني عادت له مخې او د امریکایانو پرنیض ښه پوهېدو ته په کتو چې څه وخت یې وغولوي ښايي یو ځل بیا امریکایان دوکه او د اوبو پر څړولو سره کبان ونیسي. ټول ښه پوهېږي چې ای اس ای له کرزي، غني یا کوم بل افغان سیاستوال سره شخصي دوښمني او دوستي نه لري بلکې اصلي موخه یې په افغانستان کې د واک مشروعیت له منځه وړل او د خپلې خوښې گوداګي حکومت واک ته رسول یا هم د حکومت په نوم رسمي او مشروع بنسټونو له منځه وړل دي. که داسې نه وي هغه وخت چې کرزي د خپلو نازولو (شمالي ټلوالې سرلارو) له مخالفونو او ان کنځلو سره سره طالبان وروڼه بلل او عذر او زاری یې

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پاڼوالی د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

ورته کولې چې سوله ورسره وکړي خو طالبان کله هم چمتو نه و چې ان سلام ته يې لا واعليک ووايي نو نن څنگه په مسکو کې ورسره کيڼي گڼي دا کوم بل کرزی دی که څنگه؟

ښکاره ده چې هغه د کابلانو خبره: «زېر کاسه نيم کاسه» ده. داسې نه ده چې پر طالبانو کرزی، محقق، اسماعيل، قانوني او... نور گران دي، دلته خبره هماغه د بل بابا د غوښتنې او امر ده، چې د خپلې موخې له پاره غواړي يو ځل بيا افغانستان د کورنيو چکرو د اور په لمبو کې وسوزوي.

که د مسکو په غونډه کې د گډونوالو افغان سياستوالو په زړونو کې له خپل هېواد سره لږ شاتنه مينه هم وي او غواړي افغانستان تلپاتې سولې ته ورسېږي بايد د دولت په شمول ټول يو موټی او طالبانو سره د يووالي او ځواک له دريځه خبرو اترو ته چمتووالی وښيي، په دې سره به طالبان هم له خپل خړه کښته او د سولې پر مدني لارو چارو به فکر وکړي. داسمه ده چې ځينې دغه کسان به له ولسمشر غني سره مخالف وي، ځينې به ترې خوابدي او گيله من وي خو دا بيا ددې مانا نه لري چې په دغه مخالفت کې د هېواد راتلونکی او برخليک داو شي. که له ولسمشر غني سره څوک مخالفت لري کېدی شي چې په ټاکنو کې د هغه د کوم سيال ملاتړ وکړي چې دا طبيعي خبره ده خو که دا نښه رښتيا وي چې غني له ماسره دا او هغه کړي، ماته يې څوکي نه راکړي، زما زوی، ورور يا کوم پلوی يې د پيسو په ځای کې نه دی مقرر کړی نو زه بيا ځم طالبانو سره د هېواد قسم خورلي او ازلي دوشمن په اشاره د غني پرضد دسيسه کوم چې دا د غني پرضد دسيسه نه بلکې د هېواد، اوسنيو او راتلونکو نسلونو سره دوشمني ده.

غني کېدی شي له واکه لرې شي، يا خپله له واکه لاس پر سرشي يا په ټاکنو کې ماتې وخوري يا که ډېره توره وکړي نو په ټاکنو کې د برياليتوب په صورت کې پنځه کاله نور هم په واک کې پاتې شي خو نور هم قانون او هم عمر اجازه نه ورکوی نو ځکه خو شخصي مخالفت او دوشمني ورسره چندان گټه نه لري، خو که خدای مه کره يوځل بيا طالبان له غيرقانوني لارې واک ته ورسېږي بيا به يې له ټولو زيات زيان همدغه دسيسه گر وگالي که نور هيڅ نه وي د طالبانو تېرې واکمنۍ ريکارډ د ټولو مخې ته پروت دی، طالبان هغه ډله نه ده چې واک له نورو سره شريک کړي هيڅکله هم نه! د سلام ضعيف مرکه به ډېرو اورېدلي وي چې ويل يې طالبان هغه کسان ورسره په واک کې شريکول نه غواړي چې له امريکايانو سره يې مرسته کړې ده، يا د طالبانو د قطر استازي عباس ستانيزي خبرې ټولو ته د خطر ښکاره زنگ دی چې وايي ملي دفاعي او امنيتي ځواکونه رنګوي، نو دغه کسان بيا په کوم عقل داسې انگېري چې غني به لرې او طالبان به دوی پراوړو کينوي؟! طالبان هغه ډله ده چې که لاس يې پر شي د هيڅ شي خيال نه ساتي. کله چې هغوی د ټولو ملي او نړيوالو نورمونو خلاف د ملګرو ملتو دفتر ته په زور ننوتل او له واکه لرې شوی ولسمشر نجيب او د هغه ورور يې له محکمې پرته د ټولو اسلامي او انساني حقونو خلاف ووژل او مړي په يوه څلور لارې کې وځړول. نو اوس فکر وکړئ چې طالبان به پر دغو کسانو څنگه رحم وکړي چې ددوی په اند له امريکايي ځواکونو سره يې ددوی (طالبانو) واکمني په رنګولو کې مرسته کړې او د امريکانو او نړيوالې ټولني له برکته يې ميليونه ډالر گټه کړې او کلونه کلونه يې د طالبانو خلاف د امريکا ملاتړ کړی دی!؟

ښه خبره داده چې دغه کسان که په نورو برخو کې د دولت مخالف وي لږ تر لږه د خپلې گټې او عزتمنې سولې په خاطر دې له دولت سره گډه جبهه جوړه کړي دا به هم لومړی په خپله د دوی او بيا د هېواد په گټه کوي.

(۱) د نجيب الله د ماتې لاملونه او کودتاوي، شهسوار سنگروال، تاند وېپاڼه د ۲۰۱۸ کال د مارچ ۲۱

د پاڼو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دلپکني د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ